

REGULAMENT
CU PRIVIRE LA PROCEDURA DE EXPERTIZĂ A PROIECTELOR DIN SFERA ȘTIINȚEI
ȘI INOVĂRII ȘI DOCUMENTELE AFERENTE

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Regulamentul cu privire la procedura de expertiză a proiectelor din sfera științei și inovării și documentele aferente (în continuare - Regulament) este elaborat în conformitate cu Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr.259-XV din 15 iulie 2004, Regulamentul cu privire la organizarea și efectuarea expertizei proiectelor în sfera cercetării și inovării (anexa nr. 4 la Acordul de parteneriat încheiat între Guvern și Academia de Științe a Moldovei pentru anul 2014, aprobat prin și Hotărârea Guvernului nr. 731 din 08.09.2014), Hotărârea Guvernului nr. 222 din 28 aprilie 1993 cu privire la retribuirea muncii specialiștilor încadrați în procesul de atestare a cadrelor științifice și didactice, a membrilor Comisiei Medicamentului, a membrilor consiliilor metodologice consultative pentru evidența contabilă în economia națională și instituțiilor bugetare și ai altor comisii de experți și Statutul I.P. Consiliul Consultativ de Expertiză.

2. Regulamentul stabilește procedura de organizare și desfășurare a etapelor procesului de expertiză de către angajații I.P. Consiliul Consultativ de Expertiză (în continuare - I.P. CCE) și membrii Colegiului Consultativ, de către experții independenți și documentele aferente procesului de expertiză.

3. În sensul prezentului regulament, se definesc următoarele noțiuni:

Expertiză – sistem de acțiuni de suport în domeniul științei și inovării, care prin organizarea și efectuarea procesului de expertiză contribuie la formularea concluziilor privind oportunitatea sau inoportunitatea finanțării obiectelor expertizei din contul mijloacelor bugetului de stat și alte surse de finanțare;

Proces de expertiză - succesiune de acțiuni de organizare și efectuare în timp a evaluării obiectelor expertizei conform principiilor și criteriilor de bază ale expertizei prevăzute de actele normative;

Obiecte ale expertizei – propuneri de concepții de programe de stat, proiecte de inovare și transfer tehnologic, proiectele de creare și de dezvoltare a infrastructurii, precum și propuneri de proiecte din cadrul acestora, propuneri de proiecte de cercetări științifice fundamentale, propuneri de proiecte de cercetări științifice aplicative, propuneri de proiecte independente, propuneri de proiecte

pentru tinerii cercetători, de organizare a manifestărilor științifice, de editare a monografiilor științifice, lucrărilor științifice/de artă de valoare, propuneri de proiecte internaționale, dosare privind acordarea premiilor de către Academia de Științe a Moldovei, alte tipuri de propuneri de proiecte și dosare din sfera științei și inovării participante la concursuri aprobate de către CSȘDT AȘM.

Document aferent – obiect al expertizei, fișă de evaluare, ghidul expertului, contract de prestare a serviciilor de cercetări științifice, lista experților independenți, registrul de evidență a obiectelor expertizei, orice document aprobat de CSȘDT AȘM sau I.P. CCE, folosit în procesul de expertiză de către angajații I.P. CCE, expertul independent, membrul Colegiului I.P. CCE sau alți subiecți implicați în cadrul procesului de expertiză.

4. Scopul expertizei este obținerea concluziilor cu privire la gradul inovațional, raționalitatea și oportunitatea finanțării obiectelor expertizei din contul mijloacelor bugetului de stat precum și alte surse de finanțare.

5. Expertiza îndeplinește două funcții importante:

a) Funcția de filtru de selecție, care asigură finanțarea numai acelor obiecte de expertiză care reprezintă merite și excelențe, și care se încadrează în prioritățile definite de concurs.

b) Funcția de îmbunătățire a calității cercetărilor științifice, prin analiza riguroasă și formularea observațiilor critice și susținerea sectorului inovațional.

6. Principiile procesului de expertiză sînt:

a) transparența procesului de expertizare;

b) competența profesională a experților independenți în domeniul științific de profil;

c) obiectivitatea, lipsa conflictului de interese și anonimatul experților independenți;

d) responsabilitatea pentru analiza completă și autentică, justificarea recomandărilor expertizei;

e) confidențialitatea și protecția dreptului de proprietate intelectuală;

f) deontologia și etica profesională;

7. Criteriile de bază ale expertizei sînt:

a) corespunderea obiectivelor obiectelor expertizei cu direcțiile strategice ale sferei cercetării și inovării din Republica Moldova;

b) nivelul științific înalt și relevanța internațională a investițiilor propuse;

c) aplicabilitatea, perspectiva de valorificare și diseminare a rezultatelor;

d) componenta profesională, inclusiv vizibilitatea lor internațională și gradul de aplicare a tinerilor cercetători;

- e) nivelul asigurării tehnico-materiale al organizației-executor;
- f) eficiența economică a rezultatelor (beneficiul economico-social, rentabilitatea);
- g) posibilitatea extinderii în cadrul unor programe europene și internaționale de granturi;

II. ORGANIZAREA PROCESULUI DE EXPERTIZĂ

8. Expertiza este organizată de către I.P.CCE. Conducerea I.P. CCE este responsabilă de luarea măsurilor necesare privind stabilirea, asigurarea și coordonarea procesului de expertiză cu maximum de eficiență.

9. Funcționarea I.P. CCE este asigurată de către aparatul administrativ și Colegiul Consultativ. Din aparatul administrativ fac parte: directorul, directorul-adjunct, serviciul expertiză și serviciul finanțe și contabilitate. Angajații serviciului de expertiză sînt responsabili primari în realizarea studiului, analizei obiectelor expertizei, selectarea experților independenți conform actelor normative și normelor interne, coordonarea cu experții independenți, monitorizarea efectuării procesului de expertiză etc.

10. Colegiul Consultativ este instituit pe lângă I.P. CCE în calitate de organ consultativ și are misiunea de a facilita dialogul între reprezentanții organelor administrației publice centrale, a comunității științifice și angajații I.P. CCE în vederea asigurării unui climat favorabil, non-discriminatoriu și transparent în procesul de expertiză.

11. Obiectele expertizei eligibile la concurs sînt transmise I.P.CCE, pentru organizarea procesului de expertiză, de către instituțiile coordonatoare (CFCFA, CPI, AITT) sau comisiile de concurs nominalizate prin hotărîrea CSSDT AȘM.

12. Solicitarea de organizare a procesului de expertiză va include următoarele documente:

- a) scrisoarea oficială cu lista obiectelor expertizei pe direcții strategice;
- a) obiectele expertizei prezentate pe suport de hârtie și electronic;
- c) condițiile concursului anunțat.

13. Directorul/directorul-adjunct este obligat să verifice la momentul recepționării prezența documentelor din p.12. În cazul depistării discrepanțelor I.P. CCE este în drept să solicite remedierea în 3 (trei) zile lucrătoare a acestora, în caz contrar pachetul de documente se restituie solicitantului.

14. Obiectele expertizei recepționate sînt înregistrate în Registrul de evidență a obiectelor expertizei.

15. Registrul de evidență a obiectelor expertizei este un jurnal în care se înscriu date privind obiectul expertizei (numărul de înregistrare, titlul, autorul etc.) scrisoarea prin care este înaintat, direcția strategică la care se referă, rezultatul evaluării, numele angajatului responsabil de procesul de expertiză asupra obiectului cu semnătura acestuia.

16. Registrul de evidență a obiectelor expertizei este aprobat de directorul/directorul-adjunct I.P. CCE, completarea datelor în Registru este responsabilitate a specialistul principal, angajat al I.P. CCE, iar în lipsa sa a directorului-adjunct.

17. Directorul I.P.CCE (în absența acestuia – directorul-adjunct) distribuie obiectele expertizei în sarcina angajaților I.P. CCE, contra semnătură, pentru organizarea procesului de expertiză.

18. Angajații I.P.CCE analizează în prealabil obiectul expertizei în raport cu cerințele înaintate la concurs și prevederile legale, examinează posibile dublări de obiecte ale expertizei, deja expertizate sau finanțate de la buget, precum și participarea membrilor echipei în concurs. În cazul depistării discrepanțelor, aceștia sînt obligați să informeze directorul I.P.CCE pentru luarea măsurilor de rigoare.

19. După examinarea prealabilă a obiectului expertizei, cercetătorii științifici I.P.CCE cu consultarea membrilor Colegiului Consultativ (la necesitate), selectează un număr de experți independenți specializați corespunzător domeniului, din baza de date a experților independenți.

20. Baza de date a experților independenți este un registru de stocare și organizare a informațiilor despre experții independenți. Lista experților independenți se actualizează în mod continuu și se aprobă de Colegiul Consultativ.

21. La etapa selectării experților independenți se vor evita conflictele de interese, care pot surveni în cazurile în care:

a) expertul independent activează în aceeași instituție cu cel puțin un membru din echipa obiectului propus evaluării (angajat de bază sau prin cumul);

b) expertul independent este în relații de rudenie cu membrul echipei obiectului expertizei;

c) expertul independent realizează în comun cu membrul echipei activități științifice;

d) expertul independent a activat sau a realizat în comun activități în ultimii 5 (cinci) ani cu membrul echipei obiectului expertizei;

e) expertul independent are interes personal în rezultatele expertizei;

f) alte situații care pot influența obiectivitatea expertizei.

22. Cercetătorii științifici responsabili de selectarea experților independenți examinează profilul experților independenți, consultă sursele de informare în scopul evitării apariției conflictelor de interese

pînă la înaintarea propunerii de încadrare a expertului în procesul de expertiză.

23. Informația despre experții independenți selectați pentru efectuarea expertizei este confidențială. Expertul independent încadrat, membrii Colegiului Consultativ și angajații I.P. CCE poartă răspundere pentru dezvăluirea informației cunoscute în legătură cu organizarea și efectuarea procesului de expertiză.

24. După selectarea experților independenți, în funcție de domeniul obiectului expertizei, angajații I.P. CCE înaintează propunerea de încadrare în procesul de expertiză și informează preliminar despre drepturile, obligațiunile și responsabilitățile experților independenți. Propunerea de încadrare în procesul de expertiză este alcătuită din rezumatul obiectului expertizei, ghidul expertului, fișa de evaluare, contractul-model de prestare a serviciilor, actul de confidențialitate, informații cu privire la concurs, alte documente aferente, la necesitate.

25. Fișele de evaluare (anexa nr. 1) sunt documente compuse din criterii de evaluare. I.P. CCE, prin consultarea instituțiilor abilitate cu funcții de organizare a concursurilor, definirea fișelor de evaluare pentru apel (inclusiv baremurile/barajurile de excludere și ponderile relative a dimensiunilor de evaluare) și aprobarea ulterioară al CSSDT AȘM cu cel puțin 10 zile înainte de lansarea apelului. Fișele de evaluare corespunzătoare vor constitui parte componentă a anunțului pentru concurs.

26. Ghidul expertului (anexa nr. 2). reprezintă un îndrumar metodologic care explică expertului independent drepturile, obligațiile, responsabilitățile față de efectuarea expertizei

27. Contractul-model de prestare a serviciilor de cercetări științifice cu actul de confidențialitate constituie un acord încheiat între I.P. CCE și expertul independent în care se stabilesc drepturile și obligațiile părților în procesul acordării serviciilor de evaluare și expertizare a obiectului expertizei (anexa nr. 3).

28. Acceptarea propunerii de către expertul independent permite angajatului I.P. CCE să transmită obiectul expertizei integral și să încheie contractul de prestare a serviciilor. Expertul independent își exprimă respectarea clauzei de confidențialitate prin acceptul propunerii și semnarea actului de confidențialitate și/sau contractului.

29. Cercetătorul științific solicită de la expertul independent copiile actelor necesare perfectării contractului de prestare a serviciului de expertiză: copia actului de identitate și a fișei de însoțire; copia actului de asigurare socială (CPAS); rechizitele bancare al expertului independent. Experții independenți sînt remunerați conform legislației.

30. Cercetătorul științific I.P. CCE monitorizează efectuarea expertizei de către expertul

independent, solicită expertului completarea fișei de evaluare cu argumente concludente, verifică completarea deplină a fișei de evaluare, în cazul depistării neconcordanțelor este în drept să solicite expertului independent elucidarea acestora.

31. Fișa de evaluare completată este contrasemnată de către expertul independent și transmisă cercetătorului științific responsabil.

32. Rezultatele finale ale evaluării sînt compilate și sistematizate de directorul I.P. CCE și, fără identificarea expertului independent, sînt examinate în cadrul ședinței Colegiului Consultativ.

33. Directorul I.P.CCE este președintele Colegiului Consultativ din oficiu și este responsabil de organizarea ședințelor Colegiului Consultativ.

34. Lista membrilor Colegiului Consultativ se aprobă prin Hotărîrea CSȘDT al AȘM. Membrii Colegiului Consultativ sînt responsabili de acordarea asistenței la selectarea experților independenți pentru obiectele expertizei supuse evaluării, propunerea măsurilor de soluționare a problemelor apărute în procesul de expertiză, aprobarea listei experților independenți, păstrarea confidențialității datelor obținute în legătură cu procesul de expertiză, examinarea rezultatelor evaluării și recomandarea obiectelor expertizei pentru finanțare.

35. Ședința Colegiului Consultativ se organizează la inițiativa directorului I.P.CCE în scopul examinării rezultatelor evaluării, a altor chestiuni legate de activitatea I.P.CCE și sînt deliberative dacă la ele participă cel puțin 2/3 din membrii acestuia.

36. Colegiul Consultativ elaborează lista obiectelor expertizate (ierarhizată pe direcții strategice de cercetare, după caz), conform punctajului acumulat și se expune asupra rezultatelor evaluării la fiecare apel, fapt consemnat în procesul-verbal al ședinței.

37. Procesul-verbal din cadrul ședinței este întocmit de către un angajat I.P.CCE la decizia directorului I.P.CCE.

38. I.P. CCE transmite instituției coordonatoare rezultatele evaluării, cu recomandările Colegiului Consultativ, obiectele expertizate, fișele de evaluare în format anonim, în termen de 35 zile de la recepționarea obiectelor expertizei sau alt termen indicat în calendarul concursului.

39. Coordonatorii/directorii/autorii obiectelor expertizei pot depune contestații în formă scrisă la instituțiile coordonatoare, în termen de 3 (trei) zile lucrătoare de la data publicării rezultatelor evaluării pe pagina www.asm.md și pe pagina web a instituției coordonatoare.

40. I.P. CCE poate examina contestațiile care fac referință la viciile de procedură. Concluziile expertului independent nu se supun contestațiilor. Nu se admite reevaluarea obiectelor expertizate.

III. DESFĂȘURAREA PROCESULUI DE EXPERTIZĂ

41. Procesul de expertiză este efectuat de experți independenți înadrați de către I.P. CCE conform legislației.

42. Expertul independent are dreptul:

- a) să încheie, să modifice și să desfacă contractul de prestare a serviciilor în condițiile legii;
- b) să beneficieze de acces la sursele de informare și documentare, conform legislației în vigoare;
- c) să propună spre aplicare idei inovatoare prin completarea documentelor de evaluare (fișa de evaluare sau avizul);
- d) să descrie punctele slabe ale obiectului expertizei în documentele de evaluare;
- e) să solicite informații de asistență cu privire la îndeplinirea documentelor de evaluare;
- f) să solicite informații cu privire la remunerarea serviciilor de expertiză-evaluare științifică.

43. Expertul independent este obligat:

- a) să efectueze cu obiectivitate expertiza științifică a obiectului expertizei;
- b) să efectueze expertiza în cel mult 10 (zece) zile calendaristice, de la recepționarea obiectului expertizei;
- c) să completeze deplin, obiectiv și constructiv documentele de evaluare;
- d) să cunoască cerințele de eligibilitate față de obiectul expertizei recepționat;
- e) să manifeste loialitate, inițiativă și creativitate;
- f) să utilizeze cele mai bune practici și cele mai noi cunoștințe din domeniul său de activitate;
- g) să respecte deontologia cercetătorului științific;
- h) să evite crearea conflictelor de interese sau concurenței neloiale;
- i) să respecte confidențialitatea informației cunoscute în legătură cu serviciul prestat;
- j) să respecte normele dreptului de proprietate intelectuală;
- k) să nu denatureze datele experimentale și rezultatele investigațiilor.

44. Expertiza se efectuează simultan de către cel puțin doi experți independenți, cu excepția obiectelor expertizei internaționale care sînt expertizate în modul definit de acordurile/protocoalele aferente de colaborare. În cazul concluziilor divergente a doi experți independenți, reflectate prin punctajul total indicat în fișele de evaluare, se încadrează al treilea expert independent.

45. Expertul independent documentează evaluarea prin completarea fișei de evaluare.

46. Expertul independent la completarea fișei de evaluare va atribui un punctaj cuprins între intervalele de la 0 la 5 pentru fiecare dimensiune de evaluare. Punctajul poate fi acordat cu zecimi.

47. Expertul independent poate folosi următoarele punctaje:

5 - excelent care se evidențiază prin contribuție la nivel global;

4 - foarte competitiv, nu există elemente semnificative care urmează să fie îmbunătățite;

3 - competitiv, conține unele elemente care ar putea fi îmbunătățite;

2 - non competitiv, care necesită modificări substanțiale la toate capitolele;

1 - slab, cu defecte severe, care sînt intrinseci proiectului propus;

0 - lipsește informația.

48. După atribuirea punctajului la fiecare dimensiune de evaluare, expertul independent este solicitat să argumenteze calificările acordate, prin enumerarea punctelor tari și slabe ale obiectului expertizei, conform dimensiunii în cauză.

49. Expertul formulează comentarii generale asupra valorii obiectului expertizei, aducând argumente convingătoare, după efectuarea evaluării, la toate dimensiunile de evaluare.

50. Calcularea punctajului final acordat de fiecare expert independent se va efectua conform legislației. Formula de calcul este calculată automat fiind înserată în fișa de evaluare. Pentru fiecare dimensiune de evaluare este fixat un baraj, care automat exclude propunerea din competiție dacă nu este atins.

51. În cazul concluziilor divergente a doi experți în procesul de evaluare al obiectului expertizei, angajatul responsabil al I.P.CCE informează directorul I.P.CCE și transmite obiectul expertizei, în conformitate cu punctele 19-24 ale prezentului Regulament, pentru efectuarea procesului de expertiză la un al treilea expert independent.

52. Calcularea punctajului final a obiectului expertizei exprimată de experții independenți se ia în baza a două punctaje totale convergente (sub-baraj sau baraj atins), care se adună și se împart la doi, cu excepția obiectelor expertizei internaționale care sînt expertizate în modul definit de acordurile/protocoalele aferente de colaborare.

IV. DISPOZIȚII FINALE

53. Prezentul Regulament intră în vigoare după aprobarea de către CSȘDT al AȘM.